

Det er, som det er

Erik Fischer er 44 år, underviser på en handelsskole og bor på Amager sammen med sin mand.

En formiddag i 2012 på vej til arbejde blev Erik overfaldet af en mand, der sprang på ham bagfra.

En kniv ramte hans ansigt og venstre øje. Erik væltede omkuld, men slog ud efter manden med sin taske, og der udviklede sig et slagsmål, indtil Erik fik overtaget, og manden tog flugten. Efter syv timer på operationsbordet stod det klart, at Erik blev blind på det øje, som kniven havde ramt.

Man ved jo ikke, hvordan man reagerer, før man er i det. Der er vel tre grundlæggende måder at reagere på: Kæmp, flygt eller frys, og der er ingen af os, der ved, hvilken af de tre vores krybdyrhjerne sætter ind, når der sker noget. Min hjerne var så programmeret til at kæmpe, og det tror jeg har gavnet mig siden. Hvis man kæmper, har man gjort noget, og man undgår spekulationer om, hvad man skulle have gjort anderledes.

Det har måske været medvirkende til, at jeg har kunnet magte at tage tingene i egen hånd i forhold til alt det, man skal have styr på, hvis man skal søge erstatning og alle de der ting. Det var vel egentlig også det, der efter overfaldet gjorde, at jeg startede på arbejde igen 14 dage efter. Det var også sådan lidt: Ej, jeg må videre. Jeg tror, jeg forsøgte at skabe et 'helle' ved at begynde at arbejde så hurtigt som muligt og få et normalt liv. Jeg insisterede på, at det ikke skulle forstyrre mit liv mere end højst nødvendigt.

Jeg tror, jeg måske gik en lille smule i panikalderen og syntes, jeg lige pludselig skulle nå en hel masse. Så ud over at have to job begyndte jeg også at blive politisk aktiv. Jeg var også kandidat til kommunalvalget for fire år siden, så der var virkelig kul på. Set i bakspejlet tror jeg, det var en del af det at komme videre, bare at få travlt med en hel masse andet, så jeg ikke blev fristet til at dvæle ved

det, der var sket. Men på et tidspunkt kunne jeg ikke holde til det mere og måtte sygemeldes med stress. Så nu har jeg ét job, og jeg laver frivilligt socialt arbejde i én organisation. Jeg har lært at prioritere.

Eriks kontakt med sundhedsvæsenet blev en frustrerende række møder med skiftende læger, mangelfuld information og lange ventetider. Først otte-ni måneder efter overfaldet fik han en øjenprotese.

Øjet var bare ikke særlig kønt at se på. Før gik jeg ikke med briller hver dag, kun når jeg skulle se fjernsyn og køre bil, men siden har jeg haft brillerne på af kosmetiske årsager, for så lægger man ikke så meget mærke til, at det ene øje ser anderledes ud. I lang tid undgik jeg at kigge mig for meget i spejlet. Jeg ved ikke, om jeg stadig gør det, men på et tidspunkt var det udtalt, at jeg ikke kiggede mig selv i spejlet særlig ofte.

Jeg kunne godt ønske mig, at det var anderledes. En gang imellem overvejer jeg, om jeg skulle få en tid og få protesen rettet eller få lavet en ny, men jeg får det ikke gjort. Det er, som det er. Som sagt så synes jeg, at brillerne dækker eller skjuler det eller sørger for, at det ikke ser påfaldende ud.

Ud over at være blind på det ene øje har jeg en føleforstyrrelse i venstre side af ansigtet. Jeg kan ikke føle varme og kulde, og ja, så har jeg haft noget PTSD, som jeg efterhånden er blevet gode venner med. Jeg er kommet til at betragte det som min kanariefugl nede i kulminen, der ligesom giver mig et signal om, at nu skal jeg lige slappe af og ikke lave for meget og få sovet ordentligt. Hvis jeg ikke gør det, kommer der symptomer, f.eks. støjfølsomhed, og jeg kan fare sammen, hvis jeg hører løbende skridt bag mig. Lige efter overfaldet var det ret generende. Helt rationelt vidste jeg jo godt, at det bare var en eller anden, der var ude at løbe en tur, men den fysiske reaktion i kroppen var ikke på bølgelængde med det, jeg rationelt godt vidste.

Tre år efter overfaldet blev jeg torpederet af en cykel og fik en ordentlig en over næsen. Mine briller gik i stykker, og jeg måtte en tur på skadestuen. Den

oplevelse kunne jeg godt mærke bragte en hel masse frem igen, så jeg reagerede følelsesmæssigt mere voldsomt af at blive kørt ned af en cykel, end jeg nok ellers ville have gjort. Symptomerne er der stadig, men de er nu taget meget af.

Overfaldsmanden blev dømt for vold og fik en straf på fem et halvt år.

Min far var relativt oprørt. Han var nok også den første, som kom med det spørgsmål, som sidenhen har irriteret mig grænseløst. Når nogen spørger til det, så er det det første, de spørger om: Var det en dansker, eller var det en indvandrer? Jeg er simpelthen så træt af, at min ulykke skal bruges til få krydret deres fordomme, eller hvad de mener om folk, som ikke er etniske danskere. Det kan jeg virkelig blive irriteret over. Min far skældte jeg ud, men ellers ... generelt har jeg det nok sådan, at jeg skal nære rimelig varme følelser, før jeg overhovedet gider at skælde ud.

Vreden var der til at starte med, og jeg havde alle mulige mere eller mindre ubehagelige hævnfantasier. Jeg overværede den del af retssagen, jeg kunne få lov til, efter at jeg selv havde vidnet. Det var rigtig fint, fordi der fik jeg slået fast, at selvom jeg havde fået mén, så ville jeg sgu ikke bytte mit liv med hans. Jeg så en mand, der ikke var særlig godt begavet og havde noget misbrug af forskellig slags og var utilpasset i det hele taget i forhold til samfundet. Så ja, hvis jeg skal anbefale noget til nogen, der kommer ud for noget lignende, så er det at overvære retssagen.

Jeg mødte ham faktisk i IKEA for et år eller to siden, hvor vi sådan lige kiggede på hinanden, men dog så længe, at jeg kunne se, at han også havde genkendt mig. Vi udvekslede ikke nogen ord, men det var egentlig meget fint, fordi jeg tænkte: Nå, det er jo ham. Og mere tænkte jeg sådan set ikke. Så vreden er der ikke længere. I IKEA så han ikke så forhutlet ud. Jeg tror, han var der med en kæreste, så han er jo også, sådan tolkede jeg det, kommet videre i sit liv på en eller anden måde.

På et spørgsmål om overfaldet også har bragt noget godt med sig, svarer Erik, at han gerne havde været det foruden.

Men det har givet mig nogle vigtige erfaringer og et perspektiv på tilværelsen, som andre måske først opnår lidt senere i livet. Jeg er blevet ekstra bevidst om, at livet måske godt kan ende lidt brattere, end hvad man går og håber på. Så jeg er opmærksom på at have det godt nu og her, og jeg forsøger så vidt muligt at indrette min økonomi sådan, at jeg ikke må gå fra hus og hjem, hvis jeg bliver arbejdsløs eller ikke vil arbejde, til jeg bliver 70. Jeg har - som følge af det, der skete - fået fokus på mere sikkerhed på lang sigt og mere nærvær i det daglige.

Jeg giver også mig selv lov til at gøre nogle af de ting, jeg godt kan lide, uden at det nødvendigvis har en eller anden nytteværdi. Og jeg prøver ikke at blive irriteret på mig selv over de ting, jeg *ikke* når, havearbejde f.eks. Så der er kommet lidt mere fokus på, hvad der er vigtigt, og hvad der ikke er vigtigt. Det, der er sket, er sket, og det, der kunne gøres, er blevet gjort. Efterhånden bliver det mere og mere en parentes, og kun at kunne se med ét øje er nu blevet normalen.